

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОСНОВИ РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

спеціальність		обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма		факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	екології та біотехнологій у рослинництві

ВИКЛАДАЧ

Чалая Ольга Сергіївна

Вища освіта – спеціальність зооінженерія

Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук 03.00.16 - Екологія

Вчене звання – доцент кафедри агротехнологій та екології

Досвід роботи – більше 10 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор (співавтор) близько 3 методичних розробок;
- автор (співавтор) більше 5 тематичних публікацій;
- учасник наукових і методичних конференцій.

телефон

+380666300542

електронна пошта

chalayaolya@btu.kharkov.ua

дистанційна підтримка

Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей, які дозволять отримати сучасний екологічний світогляд, розуміння важливості та необхідності запровадження екологічно спрямованої господарської діяльності, набути практичних навичок для пошуку та впровадження новітніх природоохоронних технологій та інших заходів щодо раціонального природокористування
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> розуміння основних соціально-значущих теоретичних та практичних проблем екології, важливості екологічних цінностей та моральних принципів відносно довкілля / індивідуальні завдання, самостійна робота здатність до розуміння теоретичних основ природокористування, екологічних принципів охорони довкілля та розв'язання проблем у сфері захисту навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів / практичні завдання, модульний контроль, залік здатність до проведення оцінки впливу процесів техногенезу на довкілля / практичні та індивідуальні завдання, модульний контроль, залік Здатність застосовувати знання та розуміння природоохоронних принципів у професійній діяльності для розв'язання екологічних проблем / практичні та індивідуальні завдання, модульний контроль, залік
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 14 годин лекцій, 16 годин практичних занять, модульний контроль (2 модулі), підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК:</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність зберігати та примножувати екологічні цінності й моральні принципи відносно довкілля <p>ФК:</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність до розуміння теоретичних основ природокористування, екологічних принципів охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Здатність застосовувати знання та розуміння природоохоронних принципів у професійній діяльності для розв'язання екологічних проблем 	Програмні результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень. Демонструвати розуміння основних соціально-значущих теоретичних та практичних проблем екології, що необхідні для аналізу й прийняття рішень в сфері охорони довкілля та оптимального природокористування. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих підходів, вітчизняного та міжнародного досвіду Демонструвати навички оцінювання впливу процесів техногенезу на довкілля Приймати участь в управлінні природоохоронними діями та розробці практичних рекомендацій щодо збереження довкілля. Демонструвати навички обґрунтованого впровадження природоохоронних заходів.
-------------	--	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ПРИРОДНІ РЕСУРСИ, ПРИНЦИПИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Лекція 1.	Поняття про природні ресурси, принципи їх класифікації та основні закони їх використання	Лабораторно-практичне заняття 1 (ЛПЗ 1)	Критерії санітарно-гігієнічної оцінки якості атмосферного повітря	Самостійна робота	Методи контролю якості атмосферного повітря
Лекція 2.	Правові та економічні важелі раціонального використання природних ресурсів	ЛПЗ 2	Оцінка екологічного стану водних ресурсів		Механізм самоочищення води
Лекція 3-4	Проблеми використання природних ресурсів (повітря, вода, ґрунт, біосфера)	ЛПЗ 3	Оцінка якості ґрунту. Деградація ґрунтів (ерозія, агрофізична та технічна деградація, дегуміфікація)		Проблеми земельних ресурсів України
		ЛПЗ 4	Аналіз напрямків використання біологічних ресурсів (рослини, тварини)		Основні положення Законів України «Про тваринний світ», «Про мисливське господарство та полювання», «Про рослинний світ»

Модуль 2. ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Лекція 5.	Принципи раціонального використання та охорони природних ресурсів	ЛПЗ 4	Заходи з охорони атмосферного повітря	Самостійна робота	Стан повітряних ресурсів в Україні
		ЛПЗ 5	Заходи із збереження природних вод та попередження їх забруднення		Джерела забруднення підземних вод та методи протидії
Лекція 6-7	Фактори деградації довкілля та шляхи екологізації природокористування	ЛПЗ 6	Раціональне використання та охорона ґрунтів (сільськогосподарського призначення, лісового та водного фонду)		Нормативно-законодавча база у сфері використання й охорони земельних ресурсів в Україні. Охорона родючості ґрунтів.
		ЛПЗ 7	Прийоми раціонального використання та охорона біологічних ресурсів		Характеристика природоохоронних територій України

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Сафронів Т.А. Екологічні основи природокористування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів: «Новий світ-2000», 2003. – 248 с.
2. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю. Основи екології: Підручник. К.: Либідь, 2004. 408 с.
3. Стратегія сталого розвитку. Боголюбов В.М., Прилипка В.А. – К.: Олді-плюс, 2009. - 321 с.
4. Шматько В.Г., Нікітін Ю.В. Екологія та організація природоохоронної діяльності: навч. посіб. – К.: КНТ, 2008. – 303 с.
5. Рациональне використання та охорона земель: Навчальний посібник / Р. М. Панас. - Львів: Новий Світ-2000, 2008.-352 с
6. Лико Д. В., Лико С. М., Долженчук В. І. та ін. Охорона і рациональне використання земельних ресурсів : навально-методичний посібник / Д. В. Лико, С. М. Лико, В. І. Долженчук, О. І. Портухай. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 664 с.
7. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-XII.
8. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16 червня 1992 р., № 2456-XII.
9. Закон України «Про рослинний світ» від 9 квітня 1999 р., № 591-XIV.
10. Закону України «Про тваринний світ» від 13 грудня 2001 р., № 2894-III. 37
11. Кодекс України про надра від 06.06.1995р. № 213/95-ВР.
12. Водний кодекс України від 06.06.1995р. № 213/95-ВР.
13. Лісовий кодекс України від 21.01.1994р. № 3852-XI1.
14. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III.

Методичне забезпечення

1. Збалансоване природокористування: методичні вказівки / уклад Войтків П. С. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 35 с.
2. Алмашова В. С. Методичні рекомендації щодо виконання контрольних та самостійних робіт з дисципліни «Управління природоохоронною діяльністю» здобувачами вищої освіти рівня «Бакалавр» денної і заочної форми навчання спеціальності 101 «Екологія». – м. Херсон. ДВНЗ «Херсонський ДАУ».-2020; 48 с.
3. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Ф. В. Стольберг, О. Ю. Чернікова. – Х.: ХНАМГ, 2011. 21 с.
4. Чалая О.С. Методичні вказівки для виконання практичних робіт з дисципліни «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище» Харків: ХНТУСГ, 2018. 80 с.
5. Панкова О.В., Чалая О.С. Екологічний моніторинг агроєкосистем: метод. вказівки до виконання практич. робіт студентам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навч. ОПП «Екологія» спец. 101 Екологія ХНТУСГ, 2020.
6. Чалая О.С., Пузік В. К., Циба М.В. Рациональне природокористування пасовищ. - Харків: ХНТУСГ, 2018. 12 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.